

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 8.

Fylke: Rogaland.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Sjernarøy.

Emne: Beit og brom.

Bygdelag: Nord-Hidle.

Oppskr. av: Johannes Hidle.

Gard: Nord-Hidle.

(adresse): Nord-Hidle.

G.nr. 12. Br.nr. 1.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Beit var ris og tunne kvister av björk, teke vinters-
tid, eller helst på ettervinteren. Av fura, som ikkje veks
her frå gamalt, berre planta i seinare tid, nytta dei her
på garden ikkje noko til for. Namnet brom ukjent her.

1. Beit, tunne kvister og ris av björk vart nytta som
mat åt kröteri, serleg åt sauene fram på vinteren. Det var
björkebeit som vart nytta her, men dei kunde og bruka andre
treslag som dei hogg ned og sauene beit toppane av.

2. Her vart det brukt at når det vart snöföre köyrde
dei ut i utemarki, dit det var lang veg, og hogg ned björk
og köyrde heim på ein vanleg vedaslede. Björkene vart so vidt
mogeleg köyrde heile, berre dei store kunde dei skata sundt.
Heimköyrt vart det lagt utyver i snöen som sauene lett
kunde bita toppane av dei.

3. Bei vart helst henta heim på ettervinteren, men
det hende og tidlegare på vinteren. Ute i den utemarki der
dei hadde sauene gåande etter her var avböa og för dei vart
sende til heis, - den luten av garden vart kalla "Morki" -
og hit var litt lang veg etter tilhövi her og vegen var
heller ikkje god, so det var best nytta snöföri. Etter at
sauene hadde ete det dei vilde, vart resten hogge opp til
ved, det tjukke til famneved til sal, resten til husved, til
stova og kjøken. Gjerne var det köyring frå "Morki" i februar
og mars, etter som snöen koms.

4. Sers reidskap anna enn öks vart ikkje brukt det
eg kan minnst. Men hadde dei köyrt det heim og skulde gjeva
kyrne, hogg dei det gjerne av med ein sigd, anten vanleg
eller og lauvsigd.

5. Skulde kyrne få beit, skar dei det av med sigd
og bar det inn i båsane, og kyrne åt det viljug. Dei berre
kasta det opp i båsane utan å blanda det med anna for. Og
det var ikkje hakka smått. Kvistene vart avhogne tjukke som
ein blyant og kyrne åt opp mest alt.

6. At dei hadde sers beita kost kjenner eg ikkje
til her. Når dei hadde köyrt noko heim, bruka dei det med det
var friskt, men det var ikkje jamt i bruk. Sauene gjekk fritt
i beita kosten og åt når dei var ute. Og for at dei skulde
lett få tak i mest mogeleg, vart björkene kasta utyver og
stundom snudde påum dei var store. Kyrne hadde dei aldri
ut i beita kosten det eg veit.

7. Skikken å henta beita bör langfredag ukjent her.
Sjölvi gamle folk eg har snakka med veit ikkje um slikt.
Langfredag var heilagdag og ikkje nytta til utearbeid,
det eg minnst.